

Budget en begroting DUVO 2019 en 2021 Hollands Midden

Inleiding

Net als voorgaande jaren leggen Gouda en Leiden de begroting van de Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang (DUVO) aan het PPG voor. Als centrumgemeenten ontvangen Gouda en Leiden voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling Rijksmiddelen ten behoeve van de respectievelijke regio's Midden Holland en Holland Rijnland. De van het rijk ontvangen bedragen kunnen afwijken van vorige begrotingen omdat in verschillende circulaire bedragen kunnen worden aangepast. Volgens het Rijk is "de DUVO bedoeld voor het aanpakken van alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties: denk hierbij aan vrouwenopvang, kindermishandeling, ouderenmishandeling, seksueel geweld, eengerelateerd geweld en loverboyproblematiek. De DUVO is een financiële bijdrage; het is niet bedoeld om kostendekkend te zijn voor de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties.¹"

Eerder genomen besluiten

Door het PPG zijn op 13 december 2017 over de begroting 2018 en 2019 de volgende besluiten genomen:

De begroting DUVO 2019 Hollands Midden vast te stellen en in te stemmen met de volgende punten:

- a. Veilig Thuis vanaf 2019 niet meer te financieren uit de DUVO en Veilig Thuis geheel vanaf 2019 via BPI RDOG te financieren² ;
- b. Meewegen huisverboden door Kwadraad voor Holland Rijnland niet langer uit de DUVO te financieren, maar door alle gemeenten Holland Rijnland per 2018;
- c. Voor uitvoering MDA++ en Centrum Seksueel Geweld per 2018 € 500.000 te begroten in de DUVO;
- d. Boomhut per 2018 niet meer te financieren uit DUVO en eventuele voortzetting aan individuele gemeenten over te laten;
- e. Verlies van expertise en toename administratieve lasten bij Rosa Manus tegen gaan door ambulante hulp in Holland Rijnland vanuit DUVO te financieren.

Landelijke ontwikkelingen

In het afgelopen jaar was sprake van diverse samenhangende ontwikkelingen, die betrekking hebben op de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

In februari 2018 is het Interbestuurlijk Programma (IBP) gepresenteerd waarin Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen samen werken aan grote maatschappelijke opgaven. In het IBP is o.a. afgesproken om de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling te verstevigen.

In april 2018 presenteerden de ministeries VWS en J&V samen met de VNG bij Rosa Manus in Leiden het programma 'Geweld hoort nergens thuis Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling'. Daarin

¹ Zie bijlage Factsheet VNG Financiering aanpak HG&KM

² I.v.m. extra middelen die aan de DUVO zijn toegevoegd voor uitbreiding van de meldcode is er naast de BPI nu toch weer een aparte subsidiestroom naar Veilig Thuis vanuit de DUVO.

is de opgave geformuleerd “om huiselijk geweld en kindermishandeling te stoppen, terug te dringen en de schade ervan te beperken en zo de cirkel van geweld, de overdracht van generatie op generatie, te doorbreken.”

Het programma is opgebouwd langs drie lijnen:

- Eerder en beter in beeld
- Stoppen den duurzaam oplossen
- Aandacht voor specifieke groepen.

Regionale invulling

In de vastgestelde visie ‘Geweld hoort nergens thuis - Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Hollands Midden 2019 – 2023’ hebben we onze regionale ambities langs deze zelfde lijnen geformuleerd. De ambities worden nader uitgewerkt in uitvoeringsplannen. De begroting houdt rekening met deze opgave door budget voor o.a. MDA++, Centrum voor Seksueel geweld, de inzet van een regionale projectleider Geweld hoort nergens thuis en de inzet van expertise van de vrouwenopvang, o.a. in de zorgcoördinatie na een tijdelijk huisverbod.

Beschikbaar budget

DUVO	2019	2020	2021
Gouda	€ 1.497.530	€ 1.545.555	€ 1.650.163
Toezegging*	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Totaal Gouda	€ 1.572.530	€ 1.620.555	€ 1.725.163
Leiden	€ 4.085.138	€ 4.133.075	€ 4.268.425
Toezegging*	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Totaal Leiden	€ 4.160.138	€ 4.208.075	€ 4.343.425
Hollands Midden	€ 5.732.668	€ 5.828.630	€ 6.068.588

Budget Leiden is conform septembercirculaire gemeentefonds 2018

* Budget is opgenomen in de meicirculaire 2019

Extra middelen uitbreiding meldcode

In de september circulaire 2018 zijn het basisbedrag DUVO en de extra middelen, die zijn toegevoegd voor de uitbreiding van de meldcode, samengevoegd. Om inzicht te geven in het basisbedrag en de extra toegevoegde middelen voor de uitbreiding meldcode is in onderstaande begroting voor Leiden en Gouda een uitsplitsing gemaakt. Tevens is het budget toegevoegd dat voor drie jaar beschikbaar is voor een projectleider Geweld hoort nergens thuis. Onder de uitgaven is deze post terug te vinden.

Begroting Gouda – Midden Holland

Begroting DU VO Gouda	2019	2020	2021
Basis (in meerjarenbegroting Gouda)	€ 1.150.798	€ 1.169.322	€ 1.221.626
Uitbreiding Meldcode	€ 346.732	€ 376.233	€ 428.537
Programma Geweld hoort nergens thuis: Regionaal Projectleider (tot en met 2021)	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Totaal beschikbaar budget³	€1.572.530	€1.620.555	€1.725.163
Uitgaven uit DU VO Gouda	2019	2020	2021
Veilig Thuis	lokale middelen	lokale middelen	lokale middelen
Uitbreiding Meldcode (deel VT 2020/21 ntb)	€ 321.732	€ 367.233	€ 428.537
Onderzoek keten Veilig Thuis door Rebel	€ 25.000	-	-
Huisverboden			
Inzet van Reclassering Wet tijdelijk huisverbod t.b.v. uithuisgeplaatsten (ca.50 huisverboden)	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
Meewegen huisverboden Kwadraad (ca. 40 trajecten)	€ 30.600	€ 30.000	€ 30.000
Rivierduinen			
CSG	€ 24.173	€ 25.000	€ 25.000
KOPP groepen	€ 41.590	€ 45.000	€ 45.000
MDA++	€ 125.827	€ 125.000	€ 125.000
Vrouwenopvang Kwintes			
Opvang (incl. noodopvang)	€ 835.607	€ 850.000	€ 900.000
Innovatie	€ 32.185	€ 50.000	-
Ambulante hulpverlening	lokale middelen	lokale middelen	lokale middelen
Regio projectleider GHNT	€ 41.600	€ 50.000	€ 50.000
Uitvoeringskosten Beleid BMO			
Onvoorzien/beleidsontwikkeling	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Reservering Tijdelijke huisvesting voorkomen instroom, versnellen uitstroom VO	-	€ 50.000	€ 50.000
Totaal Uitgaven	€1.558.314	€1.672.223	€1.733.537
Budget DUVO	€ 1.572.530	€ 1.620.555	€ 1.725.163
Begrotingstekort/-resultaat DUVO	€14.216	- €51.668	- €8.374
<i>Eenmalige dekking uit budget voorgaande jaren (onttrekking reserve)</i>	-	€ 51.668	€ 8.374
Eindresultaat	€14.216	€0	€0

³ Door de financiële systematiek verschilt de begroting van Gouda met de in de circulaire van september vermelde bedragen.

Begroting Leiden – Holland Rijnland

Budget DU VO	2019	2020	2021
Basisbedrag	€ 3.184.786	€ 3.184.786	€ 3.181.234
Uitbreiding Meldcode	€ 900.352	€ 951.996	€ 1.087.191
Programma Geweld hoort nergens thuis: Regionaal Projectleider (tot en met 2021)	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Totaal beschikbaar	€ 4.160.138	€ 4.208.075	€ 4.343.425
Uitgaven uit DU VO Leiden	2019	2020	2021
Veilig Thuis	lokale middelen	lokale middelen	lokale middelen
Uitbreiding Meldcode (deel VT 2020/21 ntb)	€ 875.706	€ 951.996	€ 1.087.191
Onderzoek keten Veilig Thuis door Rebel	€ 25.000	-	-
Huisverboden			
Inzet Reclassering Wet tijdelijk huisverbod t.b.v. uithuisgeplaatsten (ca.75 huisverboden)	€ 84.375	€ 95.000	€ 95.000
Meewegen huisverboden Kwadraad	lokale middelen	lokale middelen	lokale middelen
Rivierduinen			
Empowerment huiselijk geweld volwassenen	€ 19.000	€ 19.000	€ 19.000
MDA++ (inclusief CSG)			
CSG	€ 60.434	€ 62.000	€ 62.000
MDA++	€ 289.566	€ 288.000	€ 288.000
Vrouwenopvang Rosa Manus			
Opvang 20 plekken + 1 noodopvang	€ 2.529.500	€ 2.530.000	€ 2.530.000
Ambulante hulpverlening*	€ 473.000	€ 475.000	€ 475.000
Veerkracht (kinderen in de opvang)	€ 95.000	€ 95.000	€ 95.000
Regio projectleider GHNT	€ 56.800	€ 50.000	50.000
Uitvoeringskosten Beleid BMO			
Voordelige subsidie-afrekeningen 2018	-/-€ 2.513		
Totaal Uitgaven	€ 4.530.868	€ 4.590.996	€ 4.726.191
Budget DU VO	€ 4.160.138	€ 4.208.075	€ 4.343.425
Begrotingstekort/-resultaat DU VO	-€ 370.730	-€ 382.921	-€ 382.766
Enmalige dekking uit budget voorgaande jaren (onttrekking reserve)	€ 370.730	€ 27.220	€ 0
Eindresultaat	€ 0	-€ 355.701	-€ 382.766

Toelichting begroting Leiden – Holland Rijnland

Vastgestelde regiovisie

In voorgaande jaren zijn reserves opgebouwd om de negatieve gevolgen van de landelijke herverdeling van de DUVO middelen te kunnen opvangen. Vanaf 2018 worden deze reserves ingezet om de begroting sluitend te maken. Vanaf 2020 zijn de reserves van Leiden voor Holland Rijnland uitgeput en sluit de begroting met een tekort.

In de vastgestelde regiovisie Hollands Midden 2019 – 2023 zijn de ambities voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling geformuleerd. Voor de uitvoering van deze ambities zijn natuurlijk voldoende middelen nodig. In de regiovisie is daarover opgenomen (pag. 15): *Het DUVO budget is als gevolg van een landelijke herverdeling voor de hele regio Hollands Midden sterk afgenomen. In de regio Holland Rijnland is eerder besloten dat eventuele tekorten en overschotten van de DUVO, door de gemeenten gezamenlijk verevend worden. Voor de regio Midden-Holland zijn hierover nog geen afspraken gemaakt tussen centrumgemeente en regiogemeenten.*

Tevens is in de regiovisie onder 'specialisten aan zet' het belang onderstreept dat specialistische hulp tijdig betrokken wordt als voorliggende hulp niet toereikend is.

Inzet Expertise

Structureel en ernstig huiselijk geweld vraagt om expertise en een specialistische aanpak. Daarbij geldt ambulante tenzij... . Alleen als het vanwege de veiligheid noodzakelijk is wordt opvang georganiseerd. Ambulante hulp en specialistische zorgcoördinatie wordt alleen ingezet bij evident huiselijk geweld als er sprake is van structurele onveiligheid. Dat gebeurt in de vorm van nazorg na een periode van opvang, op verzoek van lokale teams of Veilig Thuis, maar ook in het kader van een MDA++ traject en na afloop van een huisverbod.

De druk op de beperkte capaciteit van de ambulante hulp van Rosa Manus is groot. Zodra het wat veiligheid betreft mogelijk is, wordt dan ook afgeschaald en wordt de casus over gedragen naar het lokale veld. Dat kost soms moeite omdat lokale teams zich niet altijd capabel voelen om een casus over te nemen. In de bijlage is een cijfermatig overzicht opgenomen van casussen per gemeente over de periode 2016 – 2018.

Eerder genomen besluit

In Holland Rijnland wordt de ambulante hulp geboden van Rosa Manus, een kleine specialistische organisatie. Met 13 gemeenten een maatwerkvoorziening inrichten betekent voor een kleine organisatie als Rosa Manus een onevenredig grote administratieve lastenverzwaring. Per gemeente en per klant afrekenen, de bijbehorende urenadministratie en het factureren aan 13 gemeenten, zou direct ten koste gaan van het hulpaanbod.

In december 2017 is door het PPG daarom besloten om de ambulante hulp van Rosa Manus uit de DUVO te blijven financieren op basis van solidariteit. De consequentie van deze keuze is dat de begroting DUVO voor Holland Rijnland een tekort laat zien dat volledig is terug te voeren op het centraal uitvoeren van ambulante hulp door Rosa Manus. In feite gaat het hier dus om centraal gemaakte WMO kosten. In geval van decentralisatie van de ambulante hulp komen deze kosten voor rekening van de gemeenten en zijn aan te merken als maatwerkvoorziening in het kader van de WMO. Risico bij decentralisatie is verlies aan expertise, omdat er geen garanties zijn dat bij ernstig huiselijk geweld de expertise van Rosa Manus zal worden ingezet.

Opnieuw besluiten

Nu ligt de vraag voor of het besluit van december 2017 ook voor de toekomstige jaren van kracht blijft. Met ander woorden hoe zorgen we er voor dat enerzijds de administratieve belasting voor Rosa Manus behapbaar blijft en anderzijds de ambulante hulpverlening inhoudelijk en financieel aansluit bij het gebruik van de voorziening?

Anders dan voor de vijf gemeenten in Midden Holland brengt de organisatie en financiering van deze specialistische ambulante hulp via de WMO voor een relatief kleine organisatie als Rosa Manus in de regio Hollands Midden veel extra administratieve lasten met zich mee. De WMO is in Holland Rijnland door de verschillende gemeenten op heel andere wijze ingevuld en ambulante specialistische hulp van Rosa Manus kan niet eenvoudig via een gezamenlijk contract worden geregeld. De route via de WMO zou betekenen dat capaciteit van Rosa Manus verschuift naar meer administratieve inzet.

Overwegingen

Om de begroting sluitend te maken zijn vooral de grootste kostenposten interessant. Dat zijn de kosten van uitbreiding van de meldcode en de vrouwenopvang. De volgende overwegingen zijn daarbij van belang:

1. Met de uitbreiding van de meldcode en het nog steeds stijgend werkaanbod bij Veilig Thuis is bezuiniging onverantwoord.
2. De opvang door Rosa Manus is vanuit internationale verdragen en een landelijke verplichting ook in het kader van het landelijk stelsel van vrouwenopvang. Die is nodig om voor vrouwen die in de eigen regio niet veilig zijn opvang in een andere regio mogelijk te maken. Terugbrengen van het aantal opvangplaatsen binnen de huidige locatie van Rosa Manus leidt niet tot forse kostenvermindering.
3. Bezuiniging op de zorg voor kinderen in de opvang en de inzet van Veerkracht voor herstel en het voorkomen dat geweld van generatie op generatie wordt overgedragen ligt evenmin voor de hand.
4. MDA++ en centrum voor seksueel geweld zijn nieuw en hierbij is de keuze gemaakt om deze kosten uit de DUVO te financieren. Hiervoor is geen extra budget aan de DUVO toegevoegd.

Scenario's

Daarmee zijn we terug bij de specialistische ambulante hulp van Rosa Manus. Nut en noodzaak van het aanbod staan niet ter discussie. Het gaat enkel over de vraag of de financiering van de ambulante specialistische hulpverlening via de DUVO verloopt of niet. Er is een aantal opties denkbaar voor de financiering hiervan:

1. Ambulante hulp is niet langer onderdeel van de DUVO.
 - a. Gemeenten gaan met Rosa Manus in gesprek over hoe deze hulp via de WMO kan worden ingekocht.

Deze optie is niet te verkiezen. Daarmee wordt een flink beslag gelegd op administratieve inzet van Rosa Manus en daarmee een verhoging van kosten. De keuze is om dit aanvullend te financieren of eventueel in mindering te brengen op de te leveren ambulante hulp. Daarbij dreigt verlies aan specialisme die nodig is voor de veiligheidsissues die spelen bij huiselijk geweld, voor de uitvoering van de regiovisie en het risico van een toenemende druk op de opvangcapaciteit.

- b. Gemeenten rekenen af aan Rosa Manus het aantal feitelijk geleverde ambulante trajecten (waarbij het minimum aantal is overeengekomen voor heel Holland Rijnland) in hun gemeente op basis van de jaarstukken van Rosa Manus. Kosten per gemiddeld traject ca. € 4.000 (€ 475.000 : het jaarlijks aantal gerealiseerde trajecten; in 2018 € 475.000 : 116 trajecten). Het bedrag per gemeente per jaar is afhankelijk van het aantal trajecten per gemeente.

2. Ambulante hulp blijft onderdeel van de DUVO Holland Rijnland;

- a. Verdeling kosten op basis van solidariteit; Het negatief resultaat DUVO wordt na afsluiting van het boekjaar DUVO aan gemeenten doorbelast op basis van inwoneraantal.

Deze optie heeft de voorkeur. Uit de cijfers van Rosa Manus (zie bijlage) blijkt dat alle gemeenten gebruik maken van de ambulante hulp van Rosa Manus. Het aantal casussen per gemeente per jaar verschilt soms sterk. Verrekening op basis van solidariteit zorgt voor een meer gelijkmatige kostenverdeling voor gemeenten per jaar en is daarmee gemakkelijker te begroten dan afrekening op het aantal casussen. Deze optie legt ook het minst beslag op administratieve lasten.

- b. Gemeenten rekenen het negatief resultaat DUVO af op het aantal feitelijk afgenomen ambulante trajecten op basis van de jaarstukken van Rosa Maus. Kosten per traject (negatief saldo DUVO: aantal gerealiseerde trajecten in Holland Rijnland) worden per gemeente in rekening gebracht op basis van werkelijke afname. Het bedrag per gemeente per jaar is afhankelijk van het aantal trajecten per gemeente.

Voorstel:

1. De begroting DU VO 2019 – 2021 van Gouda en Leiden vast te stellen.
2. Voor financiering van specialistische ambulante hulp door Rosa Manus besluiten de Holland Rijnland gemeenten te kiezen voor optie 2a. uit de opties 1a, 1b, 2a of 2b.

Vrouwenopvang Rosa Manus
Overzicht opvang en ambulante hulp

	Opvang - nieuwe instroom per jaar			Ambulant - nieuwe instroom per jaar		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Landelijke instroom (om veiligheidsredenen)	46	18	18	0	0	0
Leiden	14	33	21	46	47	51
Alphen aan den Rijn	7	16	13	10	20	24
Katwijk	3	9	7	7	5	7
Nieuwkoop	2	2	4	7	3	4
Lisse	4	0	3	6	4	2
Teylingen	1	1	2	6	3	4
Hillegom	2	1	1	6	1	0
Zoeterwoude	1	1	1	1	2	4
Noordwijk/ Noordwijkerhout	4	1	2	5	5	8
Oegstgeest	1	0	0	2	1	2
Voorschoten	0	3	0	4	3	4
Leiderdorp	1	3	0	9	4	3
Kaag en Braassem	2	1	0	4	2	3
Totaal	87	89	72	113	100	116

Cliënten 2016	opvang	ambulant	Opvang kinderen	Ambulant kinderen
Nieuwe instroom 2016	87	113	102	88
Totaal aantal 2016	108	175	130	172

Cliënten 2017	opvang	ambulant	Opvang kinderen	Ambulant kinderen
Nieuwe instroom 2017	89	100	84	124
Totaal aantal 2017	106	134	101	199

Cliënten 2018	opvang	ambulant	Opvang kinderen	Ambulant kinderen
Nieuwe instroom 2018	72	116	78	152
Totaal aantal 2018	95	166	96	216